

Opsteller Zaak/Document nummer	Demi Hellemons Z/25/216503 396320	Datum stuk Afdeling Agendnummer	23 oktober 2025 Sociaal
Onderwerp	Raadsvoorstel Centrumregeling Bureau Leren en Doorstromen		
Portefeuillehouder	Dhr. Peter Janssen		

Aan de gemeenteraad namens burgemeester en wethouders van Beekdaelen

- Bij zienswijze in te stemmen met het instellen van een centrumregeling voor Bureau Leren en Doorstromen Parkstad.

Inleiding

Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (voorheen Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad) bestaat al geruime tijd en voert voor alle Parkstadgemeenten een aantal taken uit op het gebied van leren en doorstromen. Het doel is om jongeren van 12 tot 27 jaar, die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, te begeleiden naar een diploma of een andere passende vorm van onderwijs of werk. De kern van deze samenwerking is terug te brengen tot één belangrijke doelstelling, namelijk een passende bedrijfsvoering van goede kwaliteit voor alle deelnemende gemeentes, dus zowel de centrumgemeente als de partnergemeentes.

Als gevolg van een wijziging in de wet Wgr is een centrumregeling verplicht wanneer een centrumgemeente structureel taken uitvoert voor andere gemeenten. Hierdoor dient de samenwerkingsconstructie te worden aangepast.

Wijziging in de wet

Sinds 1 juli 2022 is de Wgr gewijzigd. Als een centrumgemeente structureel taken uitvoert voor andere gemeenten, is een centrumregeling verplicht. Bureau Leren en Doorstromen Parkstad voert voor de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerten, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal onder andere de volgende wettelijke taken uit:

- De Leerplichtwet 1969
- Onderdelen van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs
- De Wet van School naar Duurzaam Werk
- Taken rondom vroegtijdig schoolverlaten

Heerten is hierbij de centrumgemeente. In het verleden lag de samenwerking vast in een bestuursovereenkomst, maar door de wetswijziging moet dit nu via een centrumregeling.

Omdat de huidige bestuursovereenkomst in 2025 afloopt en de Wet van School naar Duurzaam Werk op 1 januari 2026 in werking treedt, is dit het geschikte moment om de centrumregeling formeel vast te stellen. Zo wordt ook het hiaat hersteld dat sinds de wijziging van de Wgr in 2022 bestaat.

De centrumregeling

Een centrumregeling is een vorm van samenwerking tussen bestuursorganen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Hierbij worden bepaalde bevoegdheden van de partnergemeenten overgedragen aan de centrumgemeente, zodat deze de afgesproken taken kan uitvoeren. In dit geval vindt die overdracht plaats via mandaat. Dat betekent dat:

- Bevoegdheden wel worden uitgevoerd door de centrumgemeente, maar de partnergemeenten politiek en juridisch verantwoordelijk blijven.
- Het college van een partnergemeente instructies kan geven, zelf bevoegdheden kan blijven uitoefenen of het mandaat kan intrekken.
- De uitvoering plaatsvindt volgens het Algemeen Mandaatbesluit van de centrumgemeente.

Opsteller Zaak/Document nummer	Demi Hellemons Z/25/216503 396320	Datum stuk Afdeling Agendnummer	23 oktober 2025 Sociaal
Onderwerp	Raadsvoorstel Centrumregeling Bureau Leren en Doorstromen		
Portefeuillehouder	Dhr. Peter Janssen		

- Archivering en naleving van de AVG onder verantwoordelijkheid van de centrumgemeente vallen.

De gemeenteraad van een partnergemeente kan het eigen college volledig ter verantwoording roepen over deze taken (artikel 169 Gemeentewet)

Samenwerking

De centrumregeling is nadrukkelijk bedoeld als samenwerking. Het gaat om gezamenlijke besluitvorming over strategie en uitvoering.

Hoewel alleen Heerlen als centrumgemeente de uitvoering op zich neemt, blijft het belangrijk dat alle gemeenten betrokken zijn. Afstemming over de uitvoering, wederzijdse verwachtingen en gezamenlijke doelen is essentieel. Daarom voorziet de regeling in verschillende overlegvormen om de samenwerking te bewaken en te versterken.

Argumenten

- 1.1. *Op basis van de Wgr is een centrumregeling verplicht wanneer een centrumgemeente structureel taken uitvoert voor andere gemeenten.*
- 1.2. *De centrumregeling voor Bureau Leren en Doorstromen Parkstad versterkt regie en sturing.*
De centrumregeling creëert een uitvoeringsorganisatie voor de regio waardoor besluitvorming sneller gaat, een eenduidige werkwijze is en er minder afstemmingsoverleggen nodig zijn.
- 1.3. *Een centrumregeling verbetert de monitoring en datadeling in de regio op het gebied van leren en doorstromen.*
Gezamenlijke monitoring en datadeling wordt beter gefaciliteerd waardoor sneller kan worden bijgestuurd en interventies op regionaal niveau kunnen worden gemeten en resultaten kunnen worden gedeeld.
- 1.4. *Een centrumregeling heeft een duidelijke juridische structuur die samenwerking makkelijker en stabiel maakt dan losse afspraken.*
Dit helpt bij rechtmatigheid en verantwoording richting Rijk (VSV-gelden, WEB-afspraken).
- 1.5. *Een centrumregeling borgt de samenwerking structureel.*
Dit staat los van wisseling van bestuurders of in beleidsprioriteiten.

Kanttekeningen en risico's

- 1.1 *De centrumregeling zorgt voor minder autonomie voor de afzonderlijke gemeenten.*
Gemeenten dragen de beleids- en uitvoeringsbevoegdheid over aan de centrumregeling, hierdoor verliezen ze directe sturing en zijn minder flexibel in het leggen van eigen accenten in beleid; dit deden ze echter in het verleden door het instellen van een bestuursovereenkomst ook al.
- 1.1.1 *Een centrumregeling vereist vertrouwen en een gelijkwaardige samenwerking.*
Als partners verschillen in visie op aanpak of tempo kan dit leiden tot spanningen.

Opsteller Zaak/Document nummer	Demi Hellemons Z/25/216503 396320	Datum stuk Afdeling Agendanummer	23 oktober 2025 Sociaal
Onderwerp	Raadsvoorstel Centrumregeling Bureau Leren en Doorstromen		
Portefeuillehouder	Dhr. Peter Janssen		

Financiën

Er zijn geen financiële consequenties van toepassing.

Evaluatie

De werking centrumregeling wordt elke 4 jaar, gelijktijdig met de dienstverleningsovereenkomst, geëvalueerd.

Planning, procedure en uitvoering

De planning is om het 16 december 2025 door de Raad vast te stellen.
Vanaf 01-01-2026 wordt gehandeld alsof de regeling al was vastgesteld.

Communicatie

Intern.

Bijlage(n)

- Concept centrumregeling Bureau Leren en Doorstromen Parkstad

Dit voorstel bieden wij u hierbij ter besluitvorming aan.

Burgemeester en wethouders van Beekdaelen,

De secretaris Mevr. Mr. S.M.J. Troisfontaine & De burgemeester Dhr. ing. E. Geurts